

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор НУБіП України
Вадим ТКАЧУК

Вадим Ткачук
травня 2026 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**
з освітньо-професійної програми
«Міжнародний туризм»
для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація»
галузь знань І «Транспорт та послуги»

Голова фахової атестаційної комісії

Оксана Моргулець
Оксана МОРГУЛЕЦЬ

Київ – 2026

Тестове завдання для вступу на програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» складається з 30 запитань із комплексу нормативних дисциплін. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом чи словосполученням, вписати формулу).

До програми фахових вступних випробувань увійшли змістові модулі програм нормативних дисциплін з професійної підготовки.

Програма складається з таких дисциплін та їх розділів:

1. Організація туризму
2. Менеджмент туризму
3. Туроперейтинг
4. Економіка туризму

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ЇХНІХ РОЗДІЛІВ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Дисципліна «Організація туризму»

Туризм як сфера господарської діяльності. Туризм як вид соціокультурної та рекреаційної діяльності. Третинний сектор економіки. Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика. Значення сфери послуг та її складової частини – туризму в структурі народного господарства. Роль та місце туризму в сучасному суспільстві. Соціально-економічні проблеми розвитку туризму в суспільстві. Туристична економіка.

Основні поняття та визначення в туризмі: турист, туризм, туристична діяльність, туристична та паратуристична інфраструктура, туристична індустрія, туристичні ресурси, суб'єкт туристичної діяльності. Функції туризму в суспільстві: оздоровча (рекреаційна), виховна, політична, економічна, екологічна, холістична, господарсько-економічна функція туризму.

Умови розвитку туризму: природно-географічні, історико-політичні, соціально-економічні, демографічні. Зовнішні та внутрішні умови та фактори розвитку туризму. Фактори залучення (що спонукають до подорожі) та фактори розподілу і диференціації попиту (що впливають на вибір місця подорожі). Туристичний продукт та його складові: туристичні послуги, туристичні товари, антропологічні умови та ресурси. Особливості туристичного продукту як товару.

Сегментація ринку туристичних послуг. Види туристичних послуг та їх функціональна класифікація. Організація послуг комунікацій, організація послуг розміщення, організація послуг харчування, організація рекреаційних послуг. Просторова структура триступеневої організації послуг; соціальна структура

ядрово-мережної організації послуг. Споживачі й виробники туристичних послуг. Туристичне посередництво. Туристичний консорціум та корпорація. Ресурси туризму. Види ресурсів та їх цінність.

Мотивація та потреби споживачів (туристів). Попит на туристичні послуги та специфіка його формування. Мотивація подорожей. Попит на міжнародному туристичному ринку. Споживчі вимоги до якості туристичних послуг.

Класифікація туризму за різними ознаками класифікації: за спрямованістю туристичних потоків; за охопленням території; за терміном подорожі; за сезонністю; за ступенем організованості; за демографічним та соціальним складом учасників подорожі; за формою організації подорожі та обслуговування; за засобом пересування; за метою подорожі. Значення туризму за видами.

Класифікація туризму за формами: групові та індивідуальні подорожі. Класифікація маршрутів та турів за територіальною ознакою, за вибором засобів пересування, за сезонністю, за тривалістю, за змістом програм, за складом учасників подорожі, за формою організації подорожі, за побудовою траси маршруту. Класифікація туристичного обслуговування. Класифікація туристичних підприємств. Види підприємств - туроператорів та тур-агентів. Типи туристів та ознаки їх класифікації.

Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи України. Міжнародні туристичні організації та їх роль в проведенні світової (регіональної) туристичної політики. Показники стану та перспективи розвитку туризму в світі, їх динаміка. Міжнародне співробітництво в галузі туризму.

Туристична політика: визначення та класифікація. Світова туристична політика та роль міжнародних організацій в її формуванні, регулювання. Всесвітня туристична організація: структура, роль та значення у формуванні міжнародних туристичних обмінів. Комітети та комісії ВТО: їх функції, завдання. Туристичні прибуття: їх структура. Формування туристичного балансу країни. Країни активного та пасивного туризму.

Організаційно-правовий механізм регулювання туристичної діяльності. Туристичне законодавство. Закон України «Про туризм»: положення, статті, регулювання. Соціальний механізм регулювання. Соціальне значення туризму. Соціальні пільги та туризм. Досвід міжнародних країн у формуванні туристичних пакетів та програм для різних соціальних груп. Економічний механізм регулювання. Економічне значення туризму та його внесок в державний, місцевий бюджет. Податкові державні та місцеві пільги щодо розбудови туристичної інфраструктури.

Ліцензування в туризмі. Види туристичної діяльності, що підлягає ліцензуванню. Ліцензійні умови та правила їх виконання. Вимоги до матеріально-технічної бази, кадрового складу та інші умови забезпечення ліцензійних умов.

Сертифікація та стандартизація сфери складових індустрії туризму (за видами туристичних підприємств, за складовими туристичної сфери).

Порядок надання туристичних послуг. Регіональні та місцеві правила та інструкції. Порядок проведення екскурсійної діяльності. Порядок надання дозволів на туристичний супровід. Кваліфікаційні вимоги до екскурсіводів.

Ліцензування та сертифікація транспортних перевезень. Правила ліцензування автотранспортних перевезень, сертифікації маршрутів

2. Дисципліна «Менеджмент туризму»

Характеристика й аналіз різних визначень менеджменту. Апарат понять менеджменту. Завдання та цілі менеджменту.

Поняття та ознаки організації. Внутрішнє середовище та зовнішнє середовище організації. Фактори прямої та непрямої дії. Концепції життєвого циклу організації.

Розвиток менеджменту і туризму як сфер людської діяльності. Сучасні детермінанти менеджменту туризму. Оптимальність наукових підходів менеджменту в управлінні туристичною діяльністю. Етапи розвитку менеджменту туризму на території України. Періоди еволюції менеджменту як наукового напрямку. Взаємозв'язок наукових підходів з управлінням, спрямованим на складники внутрішнього середовища.

Функції менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Планування як функція менеджменту. Види планування та їх взаємозв'язок. Основні елементи системи планування.

Організація як функція менеджменту. Елементи організаційної структури управління, види організаційних структур управління. Мотивація як функція менеджменту. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Сутність діяльності туристичних організацій. Функції туристичних організацій. Регіональна політика у сфері туризму і завдання національних туристичних організацій. Передумови організації комплексу туристичної діяльності та управління. Економічні агенти ринку туристичних послуг. Завдання регіональної політики у сфері туризму. Схема виробничо-обслуговуючої діяльності тур підприємств.

Характеристика зовнішнього середовища туризму. Мікросередовище туристичної організації. Макросередовище туристичного бізнесу. Зовнішні обставини ефективності туризму. Класифікація основних категорій спеціалістів, задіяні в туризмі. Вплив загальних економічних факторів на туризм. Вплив туризму на економіку. Політика туризму.

Система менеджменту туристичного підприємства та характеристика її основних елементів. Персонал туристичного підприємства: підходи до визначення, класифікація, структура та оцінка. Стратегія і тактика управління

персоналом. Організаційна поведінка як об'єкт управління та характеристика факторів, що її визначають. Концепція проектування роботи в туристичних підприємствах. Контроль та його місце в системі управління: принципи, цілі, види.

Сутність лідерства в колективі. Теорії лідерства. Організаційна культура: поняття, види, компоненти та практика їх використання в управлінні персоналом. Сутність та структура самоменеджменту, функціональна модель самоменеджменту. Час керівника та основні принципи його раціонального використання. Принципи ефективного планування праці керівника. Управління робочим часом.

Методи менеджменту: економічні, адміністративні, соціально-психологічні. Інформація: види та роль в менеджменті. Комунікації в менеджменті. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності.

Сутність процесу прийняття рішень. Моделі прийняття управлінського рішення в туристичній діяльності. Методи прийняття управлінського рішення в туристичній діяльності. Стадії загального процесу прийняття рішення в контексті туристичної діяльності. Класифікація управлінських рішень. Загальна технологія процесу прийняття рішень.

Конфлікт, його характерні риси. Класифікація конфліктів. Методи вирішення конфліктів. Рівні прояву конфлікту у туризмі. Правила запобігання конфліктам. Фактори впливу на конфліктні ситуації в державі. Систематизація причин конфліктів у туристичній практиці. Структурні й міжособові методи вирішення конфліктів в організації.

Управління продажем туристичного продукту. Психологічні особливості обслуговування клієнтів в офісі туристичної фірми. Корпоративна культура підприємства. Ефективні прийоми роботи з клієнтами. Головні принципи корпоративної культури. Результативність та ефективність менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління.

3. Дисципліна «Туроперейтинг»

Законодавчі та нормативні умови провадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності. Етапи створення туристичного підприємства та запровадження підприємницької діяльності з надання туристичних послуг.

Особливості функціонування туристичних підприємств в Україні різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання. Основні умови започаткування та роботи туристичної фірми. Ліцензування та сертифікація туристичних послуг в Україні.

Матеріальна база та кадрове забезпечення туристичної фірми. Обладнання та оформлення офісу туристичної фірми. Організація роботи front -офіс, back -

офісів та call-центру туроператорів. Туроперейтинг. Агентський бізнес та формування агентської мережі. Агентський бізнес в туризмі. Види та форми агентської роботи. Організація агентського бізнесу з продажу квитків на авіа-, залізнично-дорожні та автотранспортні перевезення.

Вибір географії подорожей туристичним підприємством (фірмою). Принципи туристичного районування. Основні таксономічні одиниці: турцентр, туркомплекс, курорт. Туристичні ресурси та інфраструктура найпопулярніших курортів світу та України. Туристична освоєність території України.

Основні туристичні регіони та райони України. Розвиненість туристичної інфраструктури впродовж транспортних коридорів. Характеристика асортименту послуг туристичної фірми. Планування туристичних подорожей. Технологічний процес підготовки, реалізації та проведення туру. Аквазіція туристів та засоби залучення туристів.

Культура обслуговування та основні правила прийому клієнтів. Організація туристичного обслуговування різних типів споживачів. Особливості формування психологічного комфорту при здійсненні групових подорожей. Завдання та обов'язки керівника туристичної групи.

Програмне обслуговування в туризмі. Правила та порядок складання програм перебування туристів. Фактори, що впливають на формування та комплектацію програм перебування туристів.

Особливості створення програм перебування туристів в залежності від видів туризму, інфраструктури курорту та місцевості основного перебування. Види та характеристика програмних заходів в туризмі. Умови виконання програм перебування туристів. Створення бази реалізації програм перебування, партнерська робота з підприємствами розміщення туристів та транспортними компаніями. Завантаження підприємств розміщення та складання графіків заїздів (для підприємств сезонної дії та лікувально-оздоровчого профілю).

Техніка та технологія продажів в туристичній фірмі, комунікацій у безпосередньому спілкуванні та методи продажу, сформувані основні канали збуту продукту. Форми та стилі обслуговування клієнтів.

Порівняльний аналіз (позиціонування) пропозиції туристичної фірми відносно основних конкурентів; переваги власного турпродукту. Змістовність програм обслуговування та комплексність турпродукту, а також його відповідність вимогам певних типів туристів. Формування комунікаційних навичок менеджера з продажів туристичної фірми. Професійна етика та культура обслуговування клієнтів. Професійні стандарти працівників туристичної фірми.

4. Дисципліна «Економіка туризму»

Туризм у світовій та національній економіці: індикатори стану та тенденцій. Попит на ринку туристичних послуг. Еластичність попиту. Сезонність в туризмі: поняття, види, показники та методи вимірювання.

Пропозиція на ринку туристичних послуг. Фактори впливу на обсяг та структуру туристичної пропозиції. Конкуреноспроможність суб'єктів туристичної діяльності: поняття і види. Фактори впливу на конкуреноспроможність. Методичні основи аналізу конкуреноспроможності: етапи, показники, методи.

Ресурсний потенціал суб'єктів туристичної діяльності: сутність, склад, показники ефективності використання. Основні засоби суб'єктів туристичної діяльності: поняття, класифікація, види вартісної оцінки.

Система показників стану, руху, ефективності використання основних засобів. Нематеріальні ресурси: поняття, види. Трудові ресурси суб'єктів туристичної діяльності: сутність, класифікація, принципи й завдання формування. Продуктивність праці: поняття, показники і методи оцінки. Система матеріального стимулювання праці. Форми та системи оплати праці. Фінансові ресурси та капітал суб'єктів туристичної діяльності: поняття, джерела формування.

Результати та ефективність господарювання суб'єктів туристичної діяльності. Показники обсягу основної (операційної) діяльності підприємства в туризмі: інформаційне забезпечення, методи аналізу та планування. Витрати підприємств. Методичні засади аналізу та планування поточних витрат. Собівартість туристичного продукту: види, показники, порядок розрахунку. Доходи підприємств: сутність, види, класифікація. Методичні засади аналізу та планування доходів підприємства. Ціни та ціноутворення в туризмі: види, методи, цінові знижки. Фінансові результати (прибуток, збиток): сутність, функції, механізм формування. Рентабельність: поняття, показники оцінки. Оподаткування суб'єктів господарювання в туризмі. Види податків та обов'язкових платежів. Спрощена система оподаткування: сутність та механізм сплати єдиного податку. Поняття інвестиційної діяльності суб'єктів туристичної діяльності. Класифікація інвестицій. Бізнес-планування в туризмі: предмет, зміст, принципи, функції, цілі та завдання. Види бізнес-планів у туризмі. Основні розділи бізнес-плану. Підприємницький ризик в туризмі: сутність, оцінка.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (базовий рівень)

(20 завдань, одна правильна відповідь на завдання)

Запитання 1. Діловий тур- це поїздки

1. співробітників підприємств для переговорів
2. на конгреси, конференції, виставки, ярмарки
3. на спортивні змагання команд
4. усі відповіді вірні

Запитання 2. Рекреаційний туризм поділяється на такі типи:

1. освітній туризм, науковий
2. шоп туризм
3. туристично- оздоровчий, пізнавально-туристичний
4. внутрішній і зовнішній туризм

Запитання 3. За віковою шкалою економічно активні люди віком від...

1. 25-44р
2. 24-40р
3. 16-30р
4. 32-50р

Запитання 4. Яка відмінність економічно-активних людей середнього віку?

1. беруть з собою своїх дітей
2. подорожують зі своїми батьками
3. як правило, подорожують без дітей
4. це пенсіонери, вони не подорожують

Запитання 5. Основні центри релігійного туризму?

1. Ізраїль, Єрусалим
2. Ватикан, Єрусалим
3. Китай, Індія
4. Єгипет

Частина 2 (середній рівень)

(20 завдань, одна (або кілька) правильних відповідей на завдання)

Запитання 1. Яке з наведених нижче визначень терміну "Туризм" дано в Законі України "Про туризм"?

1. туризм – тимчасовий виїзд людини з місця постійного проживання з оздоровлювальною, пізнавальною або професійно-діловою метою без заняття оплачуваною діяльністю;
2. туризм – загальне поняття для всіх форм тимчасового виїзду людей з місця постійного проживання для задоволення пізнавальних інтересів в вільний час;
3. туризм – один з видів активного відпочинку, що являє собою подорожі, які вчиняються з метою пізнання тих або інших районів, нових країн.
4. немає вірної відповіді.

Запитання 2. Який орган реалізує державну туристичну політику України?

1. державне агенство розвитку туризму
2. державна туристична адміністрація України;
3. туризм – один з видів активного відпочинку, що являє собою подорожі, які вчиняються з метою пізнання тих або інших районів, нових країн.
4. немає вірної відповіді.

Частина 3 (високий рівень)

(10 завдань, одна правильна відповідь на завдання)

Запитання 1. Як слід розуміти термін «менеджмент»?

1. як влада та мистецтво керування;
2. як спосіб, манера спілкування з людьми;
3. як процес та сукупність загальних функцій управління;
4. всі вищезазначені відповіді вірні.

Запитання 2. Як слід розуміти функцію мотивації?

1. спонукання себе до ефективної діяльності;
2. процес досягнення поставлених перед організацією цілей;
3. процес спонукання себе та інших до ефективної діяльності і досягнення поставлених перед організацією цілей;
4. процес досягнення поставлених перед адміністрацією цілей.

Запитання 3. Яка з організаційних структур управління вимагає від керівника наявності значних знань за всіма функціями управління?

1. лінійна;
2. лінійно-функціональна;
3. програмно-цільова;
4. дивізійна.

Запитання 4. Що створює структуру управління організацією?

1. сукупність лінійних та функціональних служб;
2. сукупність функціональних служб;
3. сукупність лінійних органів управління;
4. сукупність технічних служб.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рекомендована література з дисципліни «*Організація туризму*»

1. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-вр>
2. Балашова Р. І. Організація діяльності туристичного підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 184 с.
3. Брич В.Я. Організація туризму : підручник / Л. М. Алексеєнко, Т. І. Божук, В. Я. Брич [та ін.] ; за заг. ред. В. Я. Брича. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 448 с.
4. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 178 с.
5. Джинджоян В.В. Основи туризмознавства: навч. посіб. / В.В. Джинджоян, Н.А. Горожанкіна, З.В. Бойко. К.: Видавець ФО-П Піча Ю.В., 2022. 246 с.
6. Литвин О.В. Основи туризмознавства / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. : О. В. Литвин, М. Г. Акулов. Умань : Візаві, 2019. 169 с.
7. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 248 с.
8. Організація туризму : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. М. Перепелюк. Умань : Сочінський М.М., 2022. 128 с.
9. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник. 3-тє вид., доп. і перероб. Київ : Атіка, 2019. 392 с
10. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. Київ : НУБіП України, Том 1, 2025. 545 с.

Рекомендована література з дисципліни «*Менеджмент туризму*»

1. Білоусов О. М., Лугінін О. Є., Морозова О. Є., Соколова Л. В. Менеджмент туристичної галузі: підручник. Вид-во Гельветика. 2020. 580 с.
2. Дудар Т.Г., Волошин Р.В., Дудар В.Т. Менеджмент: навчальний посібник. Вид-во «Центр учбової літератури». 2024. 326 с.
3. Лісовський П.М. Туристична діяльність: інновація, інвестиція, рекреація: монографія. Вид-во «Ліра-К». 2022. 124 с.
4. Сахно Є.Ю., Дорош М.С., Ребенко А.В. Менеджмент сервісу: теорія та практика: підручник. Вид-во «Центр учбової літератури». 2020. 328 с.
5. Гаврилюк С.П., Сокол Т.Г., Міхо О.І., Хорошенко А.П. Тенденції розвитку операційної діяльності туристичних підприємств в Україні // Вчені записки Університету «КРОК» №2(66), 2022. - С. 96-106.
6. Аманда Коулман. Стратегії кризових комунікацій. Вид-во «Фабула». 2023. 200 с.
7. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Управління персоналом: підручник. Видво «Центр учбової літератури». 2023. 468 с.
8. Melnychenko S., Bosovska M., Okhrimenko A. The formation of a nation to urism brand of Ukraine // Baltic Journal of Economic Studies. 2021. 7(2). – С. 161- 169.
9. Моргулець О.Б., Шевченко О.О., Агєєв Я.В. (2024). Туристичний бізнес України в умовах геополітичної нестабільності: стратегії розвитку //Економічний простір, (189), 2024. – С. 349-354.

10. Нікітенко К. Особливості менеджменту туристичного бізнесу в умовах глобальної нестабільності // Актуальні проблеми економіки, 5 (275), 2024. – С. 34-40.

Рекомендована література з дисципліни «Туроперейтинг»

1. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2021. 178 с.

2. Кифяк В. Ф. Організація туризму : навч. посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2018. 344 с.

3. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник. Київ: Знання, 2018. 661 с.

4. Мальська М. П., Бордун О. Ю., Жук І. З. Управління персоналом у туризмі: теорія та практика : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 234 с.

5. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2022. 248 с.

6. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика : підручник. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : ЦУЛ, 2022. 368 с.

7. Danylyshyn, B., Kovalova, O., Oleshko, A., Morhulets, O. & others (2022). The Conceptual Framework for Creating an Industrial Smart and Tourism Favored Cluster for Sustainable Development of the Ukrainian Region. *Economic Affairs*, 67(04), 661-671.

8. Kharkhalis, T., Bohatyryova, G., Morhulets, O., Ovdiuk, O. and Tebenko, V. (2025). Evaluating the impact of innovative technologies on the management of tour services. *African Journal of Applied Research*. Vol. 11, No. 1, pp. 134-145. DOI: <https://doi.org/10.26437/ajar.v11i1.831>

9. Morhulets O., Olshanska O., Ponomarenko I. Religious tourism in the context of destination management: trends and challenges of the modern world. *LI International Collective Monograph “MODERNÍ ASPEKTY VĚDY” (“Modern aspects of science”)*. International Economic Institute (Czech Republic). 2024. Pp. 353-368.

10. Morhulets, O., Olshanska, O., Cherniavska, O., Buntova, N. & Moshenets, N. (2025). Strategic Mechanisms for Managing Sustainable Development Hospitality Industry in Ukraine. 5th International Conference on Science, Engineering Management and Information Technology. SEMIT, 11 September 2025, Dubai. Vol. 2652 CCIS. 54-70. https://doi.org/10.1007/978-3-032-04228-6_4

Рекомендована література з дисципліни «Економіка туризму»

1. Городня Т. А. Економіка туризму: теорія і практика : навч. посібник / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. К. : Кондор, 2021. 436 с.

2. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу : навч. посібник / Л.П. Дядечко. К. : Центр учбової літератури, 2017. 224с.

3. Левицька І.В. Економіка туризму : Навчальний посібник / І.В.Левицька , А.О.Климчук, Д.І.Басюк, Г.М.Тарасюк, О.С.Москвічова. Житомир: «ПП «ТД Едельвейс і К», 2020. 488 с.

4. Мальська М. П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика : навч. посібник / М. П. Мальська, О. Ю.Бордун. К. : Центр учбової літератури, 2022. 248 с.

5. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика : підручник / М.

П. Мальська, В. В. Худо. 2-ге вид., перероб. та допов. К. : Центручбової літератури, 2020. 368 с.

6. Моргулець О.Б., Манич О.Ю. Туризм в умовах кризи: роль логістики у забезпеченні якості та безпеки. III Всеукраїнська науково-практична конференція «Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій» 12 квітня 2024 р., м. Київ, КНУТД, 2024.

7. Моргулець О.Б., Агеєв Я.В. Стан та перспективи розвитку туристичного бізнесу України. International scientific-practical conference "Science, education and technology: current issues of theory and practice": conference proceedings (Tampere, Finland, February 23, 2024). Tampere, Finland: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. С.37-39.

8. Моргулець О.Б., Шевченко О.О., Агеєв Я.В. (2024). Туристичний бізнес України в умовах геополітичної нестабільності: стратегії розвитку. Економічний простір, (189). С.349-354.

9. Смовженко, Т. С. Ризики інвестиційної діяльності в сфері туризму та готельно-ресторанному бізнесі / Т. С. Смовженко, О. І. Коркуна, І. І. Коркуна, О. Я. Цільник. *Регіональна економіка*. 2020. № 1. С. 154–160.

10. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. Київ : НУБіП України, Том 1, 2025. 545 с.

ПЕРЕЛІК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Дисципліна «Організація туризму»

1. Яке з наведених нижче визначень терміну "Туризм" дано в Законі України "Про туризм"?
2. Який орган реалізує державну туристичну політику України?
3. Яке з наведених нижче визначень відповідає терміну "ліцензія надійснення туристської діяльності", наведене в Законі України "Про туризм"?
4. Якій істотній ознаці відповідають перераховані нижче види туризму: пізнавальний, лікувально-оздоровчий, діловий, промисловий, конгресний, релігійний, навчальний, екологічний, пригодницький?
5. В чому полягає задача вибору найкращого туристського маршруту?
6. Як називають види туризму, об'єднані за ознакою "спрямованість туристичних потоків"?
7. Які з наведених нижче прав туриста регламентовані в Законі України "Про туризм"? Туристи мають право:
8. Турпакет – це:
9. Що визначають терміном "плановий тур"?
10. Яке з наведених нижче визначень відповідає терміну "заказний тур"?
11. За кількістю учасників туризм буває:
12. За ступенем організованості туризм буває:
13. Ваучер є документом, який:
14. Яким кодексом повинен керуватися менеджер при укладанні договору з туристами?

15. Який з наведених класифікацій туристичного обслуговування прийнята в Україні?
16. Що розуміють під терміном "інклюзив-тур"?
17. Туристське підприємство направляє до готелю повідомлення про заїзд туристів у строк (якщо інше не передбачено договором) не пізніше ніж за:
18. У формулі $T = V \times D$: V – кількість туристів; D – середня тривалість перебування одного туриста в країні, а T –
19. Туристичний продукт, згідно з Законом України "Про туризм", це:
20. Маркетинг зовнішньоекономічної туристичної діяльності розробляється у наступній послідовності:
21. Сертифікація послуг проводиться з метою:
22. Страхування туристів (медичне та від нещасного випадку) є:
23. У формулі $S = V \times D \times S_1$, де V – загальна кількість туристів, D – середня тривалість перебування одного туриста в країні, S_1 – середній прибуток від одного туриста в день, S – означає:
24. При розміщенні туристів за класом "Люкс" харчування необхідно організувати:
25. Лідери світового туризму 90-х років:
26. Поєднання відпочинку з пізнанням – це функція туризму:
27. Лідери світового туризму у 50-і роки:
28. Вартість туру – це:
29. Якщо іноземний гість замовив у готелі обслуговування за класом "VIP", йому надається супроводження гіда на:
30. Країною "активного" туризму є:
31. Країною "пасивного" туризму є:
32. Що таке чартерний рейс?
33. Що таке туристична індустрія?
34. Який туристичний регіон щорічно приймає найбільший потік туристів?
35. Подорожі якого з цих видатних мандрівників припали на XVIII ст.:
36. Коли вперше з'явилися терміни «туризм»:
37. Період зародження екскурсійного туризму:
38. Подорожі якого з цих видатних мандрівників припали на XIII ст.?
39. Який основний принцип покладений в основу поділу світового туристичного простору на регіони?
40. Пекідж-тури, це:
41. Аквізиція туристів - це:
42. Що входить до обов'язків турфірми:
43. Які види страхування в туризмі є обов'язковими?
44. Коли була здійснена перша туристична мандрівка, організована Томасом Куком?
45. Основні порівняльні характеристики регіонів:
46. Турист - це:
47. В чому полягає соціокультурна функція туризму?
48. Характерною відмінною особливістю фірми-туроператора є:
49. Національна класифікація готелів в Україні заснована на:

Дисципліна «Менеджмент туризму»

1. Як слід розуміти термін «менеджмент»?
2. Як слід розуміти функцію мотивації?
3. Яка з організаційних структур управління вимагає від керівника наявності значних знань за всіма функціями управління?
4. Що створює структуру управління організацією?
5. На чому базуються принципи менеджменту?
6. Який з факторів не відноситься до внутрішнього середовища організації?
7. Що не відноситься до загальних характеристик організації?
8. Назвіть організаційні процеси як складову внутрішньо-організаційного менеджменту:
  9. На що направлений аналіз зовнішнього середовища організації?
  10. За допомогою чого здійснюється керівництво організацією?
  11. Яка із наведених структур управління передбачає, що кожен орган управління спеціалізується на виконанні окремих функцій?
  12. Як слід розуміти комплексну автоматизацію обробки інформації?
  13. Який з наведених факторів не відноситься до макросередовища організації?
  14. Назвіть види, у яких виступає організаційне регламентування?
  15. Що слід розуміти під організаційною структурою управління?
  16. Що являє собою постанова як розпорядчий метод управління?
  17. Економічні методи менеджменту ґрунтуються на використанні:
  18. Яким методам управління організаціями належить провідна роль у сучасних умовах?
    19. Що слід відносити до внутрішнього середовища організації?
    20. Хто використовує методи управління організацією?
    21. Що таке управлінське рішення?
    22. Чому управління носить функціональний характер?
    23. В якому порядку реалізуються загальні функції управління?
    24. Коли здійснюється заключний контроль в організації?
    25. На чому ґрунтується законна влада?
    26. Де переважно застосовується лінійна структура управління?
    27. У чому полягає основна особливість поточного контролю?
    28. Яка з перепон на шляху комунікацій не відноситься до бар'єрів міжособистісних комунікацій?
      29. Основне завдання менеджменту?
      30. У чому полягає специфіка соціально-психологічних методів менеджменту?
      31. Які виділяють основні етапи життєвого циклу підприємства?
      32. Якими закономірностями обумовлено існування та функціонування підприємства як відкритої системи?
        33. Де переважно застосовується функціональна структура управління?
        34. Як слід розуміти місію організації?
        35. Що означає поняття “трудові ресурси” як економічна категорія?
        36. На якому з етапів процесу комунікації отримувач інформації переводить символи відправника в свої думки?
          37. Підвищенню ефективності комунікацій сприяють:

38. Яка основна ціль матеріального стимулювання праці?
39. Ухвалення управлінського рішення – це:
40. Що не відноситься до форм прояву організаційно-адміністративних методів?
41. Що таке конфіденційна інформація?
42. Що не відноситься до етапів стратегічного планування?
43. Що є базовим елементом процесу комунікації?
44. В чому полягає основна ціль менеджменту?
45. Що таке корпорація?
46. Які є різновиди структур персоналу організації?
47. Яка з наведених форм влади заснована на впевненості виконавця в тому, що його керівник володіє унікальними спеціальними знаннями?
48. Що таке інформація?
49. Що таке інформація довідково-енциклопедичного характеру?
50. Що таке концерн?

Дисципліна «Туроперейтинг»

1. Ініціативна туристична фірма - це:
2. Які умови та фактори розвитку туризму в суспільстві належать до категорії демографічних?
3. Головне завдання екскурсійної діяльності:
4. Що включає в себе комплекс туристичних послуг?
5. Що є підставою для отримання туристичних послуг?
6. Що є основою міжнародного співробітництва України в галузі туризму?.
7. Ініціативне туристичне підприємство - це:
8. Туристичний баланс країни – це:
9. Які фактори розвитку туризму в суспільстві визначаються як фактори залучення:
10. Рекреаційна функція туризму полягає у тому, що:
11. Ін센сив-туризм – це:
12. Назвіть види віз, що видаються іноземним громадянам для перебування в Україні.
13. Який документ є підставою для отримання громадянином України загальногромадянського закордонного паспорту для виїзду за кордон?
14. Що включає в себе ресурсна база туризму:
15. За характером та обсягами діяльності туристичні підприємства поділяються на :
16. За економічною ознакою туристичні підприємства поділяються на :
17. За спеціалізацією туристичні підприємства поділяються на:
18. Що стало однією з найважливіших передумов виникнення організованих форм туризму?
19. Характерною рисою розвитку світового туристичного ринку на сучасному етапі є:
20. Складовою процесу формування туристичного продукту є:
21. Які основні види договорів використовуються в туристичній діяльності?
22. Що відноситься до туристичних формальностей?

23. Що таке трансфер?
24. Для якого виду транспортного обслуговування туристів обов'язковим є паспорт туристського маршруту?
25. Для здійснення туристичної діяльності необхідно мати:
26. Країною активного туризму називають:
27. В якому місті з'явився перший альпійський клуб?
28. Що є основою формування туристичного ринку?
29. За якими ознаками сегментується туристичний ринок?
30. Який з перерахованих елементів кон'юнктури туристичного ринку є стабільнішим за два інші?
31. На які складові поділяється міжнародний ринок туризму?
32. Найбільша міжнародна туристична організація:
33. Тур – це:
34. Яких осіб не включають до поняття “турист” згідно з рекомендацією ВТО?
35. Який документ є підставою для отримання громадянином виїзної візи в разі втрати ним національного паспорту?
36. Найбільш комфортабельними в морських подорожах вважаються каюти класу
37. Митні пільги на ввезення готельного обладнання і туристичних транспортних засобів відносяться до числа інструментів:
38. В Україні місцевими органами державної виконавчої влади в сфері туризму у теперішній час є?
39. Сертифікат відповідності на туристичні послуги може мати строк дії більше двох років лише у тому випадку, коли він виданий за схемою, що передбачає:
40. В якій країні сума витрат її громадян на закордонні подорожі є найбільшою?
41. Яка країна має найбільші річні доходи від туризму?
42. Яка країна щорічно приймає найбільшу кількість туристів?
43. Усі технологічні процеси поділяються на:
44. Технологія - це
45. Технологія галузі - це:
46. Технологія є:
47. Основою процесу обслуговування в туристичній фірмі є:
48. До основних факторів, які впливають на формування програми туристичної подорожі відносяться:
49. Що сприяло виникненню організованих форм туризму?
50. Туристичні ресурси - це:

Дисципліна «Економіка туризму»

1. Особливий вид людської діяльності, який спрямований на задоволення потреб клієнта, шляхом надання послуг – це:
2. Які форми людської діяльності покладено в основу будь-якої класифікації сервісу?
3. Сервіс в ціннісно-орієнтованій формі діяльності не проявляється через:

4. Комунікативна форма діяльності – це:
5. Скільки існує типів послуг?
6. Послуги можуть бути:
7. Абстрактна теоретична модель сервісної діяльності, яка включає правила обслуговування, стандарти якості, технології надання послуги – це:
8. До розподільчого типу послуги не відноситься:.
9. В розрізі сервісної діяльності економіка туризму вивчає:
10. Послуга не володіє такою спеціальною особливістю, як:
11. Соціально-культурний сервіс – це
12. Послуга, на відмінну від продукту характеризується особливістю:
13. Основна економічна функція соціально-культурної сфери полягає у:
14. Здатність людини приносити своєю виробничою діяльністю дохід – це:
15. Структура соціально- культурної сфери розглядається з наступних сторін:
16. Властивість несуперництва полягає у:
17. Об'єктом прикладання праці при наданні послуги є:
18. Негативні результати – це:
19. Інтелектуальні продукти та послуги –це:
20. До галузей, що виробляють матеріальні послуги відносять:
21. Що являє собою підприємство?
22. На яких ринках може функціонувати підприємство за ступенем їх насиченості?
23. Що необхідно розуміти під поняттям "самофінансування підприємства"?
24. Що необхідно розуміти під поняттям "самоокупність підприємства"?
25. Яка ознака, за законодавством України, лежить в основі поділу підприємств на малі, середні та великі?
26. За якою ознакою підприємство відносять до групи малих підприємств?
27. Який вид підприємств засновується на власності територіальної громади?
28. У складі яких господарських товариств є члени, які відповідають за зобов'язання товариства не тільки своїм внеском, але й усім власним майном?
29. Учасники якого виду господарського товариства відповідають за його борги своїми внесками до статутного фонду, а у випадку їх недостатності - додатково належним їм майном в однаковому для всіх учасників розмірі, кратному до внеску кожного учасника?
30. Які цілі виділяють за їх відношенням до головної мети?
31. Що представляють собою тактичні завдання, які стоять перед підприємством?
32. Як називаються цілі, які не можна вимірити кількісними показниками?
33. Які цілі спрямовані на задоволення соціальних потреб усіх учасників підприємства?
34. Які цілі спрямовані на захист навколишнього середовища?
35. Які фактори впливають на формування стратегічних цілей функціонування підприємства?
36. Для якої стадії життєвого циклу підприємства збитковість діяльності не суперечить меті його діяльності?
37. Для якої стадії життєвого циклу підприємства характерне технічне

перезоброєння, пошук нових постачальників, впровадження принципово нових технологій?

38. Що характеризує прибуток як цільова функція діяльності підприємства?

39. Який вид прибутку є цільовою функцією діяльності підприємства у короткостроковому періоді?

40. Що розуміють під мінімально необхідним прибутком?

41. За якої умови підприємство може досягти максимального прибутку?

42. За яких умов досягається обсяг діяльності підприємства, при якому сума отриманого доходу підприємства дорівнює загальному обсягу витрат?

43. Коли досягається обсяг діяльності, при якому підприємство за рахунок одержаних доходів може покрити тільки постійні витрати ведення діяльності?

44. В залежності від напрямів діяльності підприємства виділяють такі типи стратегій:

45. Як зміниться обсяг виробництва підприємства в точці мінімальної рентабельності, якщо капітал підприємства зросте (за умови незмінності інших факторів)?

46. Фондовіддача туристичних комплексів визначається

47. Факторно-аналітичний метод розрахунку потреби в основних фондах підприємства туризму на плановий період розраховується з урахуванням:

48. Оборотні активи туристичного підприємства це:

49. Кругообіг коштів в туризмі відрізняється від кругообігу коштів в інших сферах діяльності тим, що матеріальні і нематеріальні послуги туризму, а також товари туристсько-сувенірного призначення, придбані за грошові кошти, авансовані турфірмою на організацію туру нерозривно пов'язані з:

50. Яким терміном визначаються матеріальні активи підприємства, що використовуються ним у процесі господарської та соціальної діяльності, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше 1 року (або операційного циклу, якщо він довший зарік)?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідей вступника на тестові завдання для вступу на програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Кожне тестове завдання складається із 50 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується всього 20 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **3 бали**. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується 20 завдань на встановлення відповідності чи встановлення правильної послідовності. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **4 бали**. Правильне вирішення завдань частини 2 – 80 балів.

Завдання **частини 3** (високий рівень) складає 10 завдань з вибором однієї правильної відповіді, за кожне правильне розв'язання яких вступник отримує **6 балів**. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись у межах від 0 до 200 балів, а мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 124 бали.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.

Голова фахової атестаційної комісії

Оксана МОРГУЛЕЦЬ